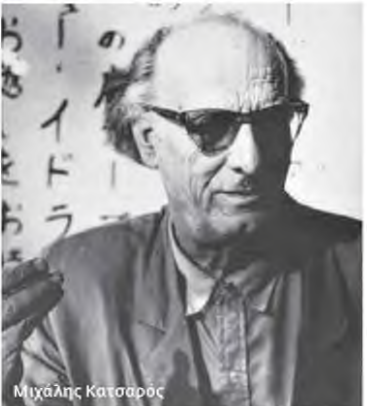

ΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ Γ. ΤΣΟΥΠΡΟΥ

Ο στίχος του παρόντος τίτλου (τελευταίος του ποιήματος «Θα σας περιμένω» από τη συλλογή «Κατά Σαδδουκαίων» του Μιχάλη Κατσαρού) είναι, απρόσμενα ίσως, κατάλληλος ως καθοδηγητική νοηματική γραμμή για την ανάγνωση των τριών ανά χειράς μεταφρασμένων βιβλίων, είτε ο ποιητής εννοούσε (ως ξηρασία) την απουσία συναισθηματος είτε την ανελευθερία (πολιτική ή άλλη, έχει τις ρίζες της στην ύπουλη εθελοδοουλία, τον φόβο και την αδηφαγία που σοβούν εντός μας) είτε τη λεηλασία της φύσης από την ανθρωπινη αλαζονεία, είτε μια συναίρεση αυτών (και πολλών άλλων συναφών) στην οποία, σύμφωνα και με τη «Διαθήκη» του, καλούμαστε να «Αντισταθούμε», πάση δυνάμει. Και από πού θα ξεκινήσει μια αντίσταση που θέλει να έχει κάποιες βάσιμες ελπίδες επιτυχίας: από το εσώτερο εγώ, τον ενυπάρχοντα «κακό» της κάθε ατομικής ανθρωπίνης ιστορίας, το σκοτεινό ήμισυ, το οποίο αιώνες και αιώνες ζωής πάνω στη γη μάταια προσπαθούν(;) να τιθασώσουν.

Με πρώτο κατά σειράν έκδοσης του πρωτοτύπου το «Αυτό είναι ΤΟ ΔΙΚΟ ΜΟΥ ΔΕΝΤΡΟ» (2019) και τρίτο (2021) το «Θα ήθελα» (η έννοια του δεύτερου γαλλικού τίτλου: «Un peu beaucoup») θα αποδιδόταν ίσως ακριβέστερα ή και σαφέστερα στην ελληνική ως «ίσως παραπάει» ή «Μια σταλιά πάρα-πολύ»), τα ανά χειράς βιβλία του πενηνταεταίχρονου πολυταξιδεμένου Γάλλου εικονογράφου (αλλά και συγγραφέα των αντίστοιχων κειμένων) περιοδικών, εφημερίδων, βιβλίων και κόμικς Olivier Tallès περιλαμβάνουν, κατ' αρχάς, και είναι αξιοσημείωτο αυτό, στην αριστερή σελίδα πριν από εκείνην του τίτλου, ένα «Σημείωμα του [Γάλλου] Εκδότη» (δηλαδή, του οίκου «Pastel, L' école des loisirs»), όπου τονίζεται η σημασία, άρα και η προσοχή που πρέπει να δοθεί από το αναγνωστικό κοινό στις «Λεπτομέρειες», στις «Αλλαγές» της οπτικής και των χρωμάτων, στις διαφορετικές (νοηματικές) «Αποχρώσεις» των λέξεων, αλλά και στις «Σιωπές», προκειμένου να βιωθούν «Ολοκληρωμένα» οι εμπειρίες του/της μικρού/μικρής σκίουρου/ σκίουρίνας, «που μοιάζουν τόσο πολύ με τις κρυφές σκέψεις και εμπειρίες»

Μιχάλης Κατσαρός

Ολιβιέ Ταλέκ

«Το μέλλον μας έχει πολλή ξηρασία»

ΟΛΙΒΙΕ ΤΑΛΕΚ
Αυτό είναι ΤΟ ΔΙΚΟ ΜΟΥ ΔΕΝΤΡΟ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ, 2024

ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ
Μείζωνα Ποιητικά
Επιμέλεια: Άρης Μαραγκόπουλος
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΠΟΣ, 2018

όλων μας, «μεγάλων ή μικρών».

Πέραν, όμως, ετούτης της εκδοτικής επισημάνσης, ο ίδιος ο συγγραφέας δεν γράφει τίποτε (προς έπαινό του, στην προκειμένη περίπτωση) περί ή επεξηγηματικό ή συνοπτικό ή έστω επιγραμματικό «για» το θέμα του κάθε βιβλίου του (δεν υπάρχει, δηλαδή, αφηγητικό σχόλιο ή οποιαδήποτε άλλη σχολιαστική παρέμβαση—άλλωστε, ο μοναδικός δρων, νοητικά όσο και εμπρακτα, «χαρακτήρας» είναι ο/η πρωτοπρόσωπα σκεπτόμενος/-η σκίουρος/σκίουρίνα), παρά αρκείται σε μια λιτή, έως στεγνή, μεταφορά των ως άνω σκέψεων σε αρθρωμένο λόγο και στην απεικόνιση των αντίστοιχων εμπειριών, καμία από τις οποίες (σκέψεις ή εμπειρίες) δεν χροντριβεί «ασκόπως» σε συναισθήματα, τα οποία απλώς κατονομάζονται («αγαπώ», «λατρεύω», «φροντίζω», «νοιιάζομαι», «προστατεύω», «ονειρεύομαι»), ως να ήταν (αφού συχνά όντως είναι) τσόφλια χωρίς περιεχόμενο, παρασυρόμενα στη ρύμη της σκέψης—λόγου και στον γκρεμό του διαγνωσισμού για την πιο περίοπτη... στέρηση: αυτήν την οποία προμηνύει η κάθε είδους λαιμαργία: πάντα υπάρχει κάτι που δεν έχει ακόμη κατακτηθεί/καταναλωθεί/βιωθεί.

Σε συμφωνία με αυτήν την αυστηρή λεκτική-εικονιστική απόδοση, η «μυτηρή/γωνιώδης (και αγωνιώδης) μορφή του σκίουρου (καταπώς φαίνεται, «δεν κρατεί καλά» η εποχή των στρουγγυλογλυκούτσικων ηρώων και ηρωίδων), η οποία δεν θα έλεγε εύκολα ότι είναι χαριτωμένη

Ηθικά διδάγματα, σκοπίμως, δεν καταγράφονται· εξάλλου, δεν θα ήταν, ούτως ή άλλως, εφικτό να εξαχθούν οποιαδήποτε έγκυρα συμπεράσματα ή διδάγματα, καθώς οι εδώ περιγραφόμενες καταστάσεις του νου ανατρέπονται εν ριπή οφθαλμού για να αντικατασταθούν αμέσως από άλλες, με αποτέλεσμα τίποτε να μην παραμένει σταθερό για περισσότερο από λίγα δευτερόλεπτα

ή συμπαθητική, δίνει την εντύπωση ενός μονίμως σκεπτόμενου και ενίοτε ραδιουργούντος νου, επιδιώκοντας με σχεδόν κάθε αμυντικοεπιθετικό μέσον: να περιχαράκώσει—όχι να διαφυλάξει ή να προστατεύσει, να εκμεταλλευθεί—όχι να απολαύσει ή έστω να αξιοποιήσει, και να προβάλλει—όχι να βελτιώσει ή να καλλιεργήσει τα (θεωρούμενα

από τον ίδιο ως) υπάρχοντά του ή τον περιούσιο εαυτό του.

Ηθικά διδάγματα, σκοπίμως, δεν καταγράφονται· εξάλλου, δεν θα ήταν, ούτως ή άλλως, εφικτό να εξαχθούν οποιαδήποτε έγκυρα συμπεράσματα ή διδάγματα, καθώς οι εδώ περιγραφόμενες καταστάσεις του νου ανατρέπονται εν ριπή οφθαλμού για να αντικατασταθούν αμέσως από άλλες, με αποτέλεσμα τίποτε να μην παραμένει σταθερό για περισσότερο από λίγα δευτερόλεπτα ή 2-3 σελίδες. Έτσι, ο εκάστοτε μοναδικός και, ταυτόχρονα, παγκόσμιος (με την έννοια του κατά πλειοψηφίαν επικρατέστερου) εαυτός-αναγνωστικό κοινό χιζτείτα βήμα το βήμα, σελίδα τη σελίδα (σχεδιασμός δομημένος παιδευτικά αλλά όχι με την αρνητική πλευρά της διδαχής/επιπαγής/διαταγής), έχοντας ως παράδειγμα προς αποφυγήν τις λανθασμένες επιλογές, αποτυχημένες δοκιμές και δυσάρεστες προσγειώσεις/εκπλήξεις της ζωόμορφης φιγούρας, η οποία: άλλοτε «βλέπει τα χειρότερα»—και συμβιβάζεται («Θα ήθελα»), άλλοτε ανακαλύπτει, πολύ αργά, την αδιέξοδη ανοησία και το αχρείαστο του κόπου της—και συμβιβάζεται («Αυτό είναι ΤΟ ΔΙΚΟ ΜΟΥ ΔΕΝΤΡΟ»), άλλοτε γίνεται το επόμενο θύμα της ηλίθια υπερφιαλής πρακτικής που εφάρμοσε—και πάλι συμβιβάζεται, τρέχοντας, μάλιστα, πανικόβλητη («Λίγο πολύ κι ακόμα πιο πολύ»)· ο νούν νοείτω...

Και ποια να είναι, άραγε, η πιο κατάλληλη στιγμή στη ζωή ενός ανθρώπου για να αρχίσει να υποψιάζεται την επικινδυνότητα ορισμένων μονοπατιών, μήπως και προλάβει να τα απορρίψει πριν τα δοκιμάσει; Αναμφίβολα, αυτή η στιγμή τοποθετείται στη μικρή ή και στην πολύ μικρή ηλικία, παρόμοια όπως όταν πρόκειται για την εκμάθηση μιας δεύτερης (ή ακόμη και μιας τρίτης) γλώσσας. Διότι η κοινωνική συμπεριφορά που εξασφαλίζει έναν βίο αξιοπρεπή και εντιμό είναι και αυτή με τη σειρά της «γλώσσα», άρα αντικείμενο εκμάθησης. Χρειάζεται, βεβαίως, συγκεκριμένα ερεθίσματα προκειμένου να καλλιεργηθεί η διακριτική ευχέρεια, τούτέστιν, η δυνατότητα να αντιλαμβάνεται ποιος δρόμος οδηγεί τη (συν)ύπαρξη των ανθρώπων σε αδιέξοδο, πότε, αντί να επιλέγεις εσύ, στην πραγματικότητα καταλήγεις να συμβιβάζεσαι με όσα σου επιβάλλονται και ποιες επιπτώσεις έχουν οι διαρκείς συμβιβασμοί, τόσο στην ιδιωτική όσο και στη συλλογική σφαίρα. Τέτοια ερεθίσματα προσφέρουν τα ανά χειράς βιβλία του Ολιβιέ Ταλέκ.